

něného zástavního práva pro jeho výživu. Jde ještě o to, zda žalované záložně musel tento úmysl Antonína O-a st. býti znám. Tato otázka jest otázkou právní (rozh. č. 5283 a 9813 Sb. n. s.) a její řešení závisí na tom, zda dokazováním žalobkyně anebo jiným způsobem vyšly najevo skutečnosti, z nichž mohla žalovaná záložna při použití náležité opatrnosti (§ 1297 obč. zák.) poznati zkracovací úmysl Antonína O-a st. Dovolací soud, uváživ zjištěné výsledky sporného jednání, zejména skutečnost, že pohledávka žalované, na niž bylo převedeno sporné zástavní právo, neexistovala, má za to, že tomu tak jest. Žalovaná záložna, která jest peněžním ústavem a u níž lze proto předpokládati podle § 1299 obč. zák. kromobyčejnou znalost a pílí v otázkách peněžních a obzvlášť v záležitostech pozemkového úvěru, musela si této povahy transakce jí provedené býti vědoma a muselo jí býti nápadné, proč se ujednává zápůjčka, když valuta má zůstatí v její úschově jako záruka. Žalovaná záložna, která má s hlediska odpůrčího řádu tytéž povinnosti jako každá jiná osoba, měla proto vyšetřiti účel této podezřelé transakce a aspoň nahlédnutím do pozemkové knihy se přesvědčiti, zda tu nejsou knihovní věřitelé, jež budou provedením transakce poškozeni. Na tom nic nemění, že transakce byla navržena právním zástupcem Antonína O-a st., s nímž provedla úplně podobné transakce již dříve. Kdyby žalovaná záložna byla vynaložila tuto samozřejmou opatrnost, byla by musela poznati, že převod uvolněného zástavního práva na ni směřuje k poškození žalobkyně, a to tím spíše, ježto jí bylo známo podle odhadu nemovitosti na její podnět provedeného, že hodnota nemovitosti nestačí ani na úhradu částky 20.000 Kč zajištěné na prvním místě. Že právní zástupce Antonína O-a st., pro něhož byla vkladní knížka na 20.000 Kč uschována, dával Antonínu O-i st. a jeho manželce zálohy na výživu, nemůže žalovanou záložnu omlouvatí, neboť jde o skutečnost, jež závadnost právního jednání nevyvrací, nýbrž potvrzuje. Ježto tudíž jsou splněny všechny předpoklady žalobkyní uplatňovaného odporu podle § 2, č. 2 odp. ř., jest její žaloba odůvodněna.

Čís. 15861.

Vymáhajícího věřitele, který sám vydražil zabavené movité věci v exekuční dražbě, nevěda, že jde o cizí věc, exekutovi nepatřící, lze žalovati jen o vydání dražebního výtěžku. Byl-li odsouzen k zaplacení tohoto výtěžku, jest oprávněn při placení žádati od žalobce, jenž byl vlastníkem exekučně prodané movitosti, aby mu postoupil svá práva proti dlužníkovi s účinkem výkupu pohledávky (§ 1422 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv II 172/35.)

Žalující firma tvrdí, že prodala Františku W-ovi elektromotor a vyhradila si právo vlastnické až do úplného zaplacení kupní ceny; že kupitel zůstal dlužen na kupní cenu 1.970 Kč; že mezitím byl motor Františku W-ovi žalovanou firmou exekučně zabaven a že žalovaná sama jej v exekuční dražbě koupila, ačkoli věděla, že motor patří žalující firmě.

Výtěžek dražby za elektromotor ve výši 641 Kč připadl dle rozvrhového usnesení žalované firmě. Poněvadž žalovaná jest touto částkou bezdůvodně obohacena, domáhá se žalobkyně jejího zaplacení žalobou. Prvý soud uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody :

Jde o žalobu z bezdůvodného obohacení, již se žalobkyně jako vlastnice exekučně prodaného elektromotoru domáhá na žalovanou firmu vydání prospěchu získaného tím, že obdržela zažalovanou částku jako výtěžek dražby dotčeného motoru. Již v rozhodnutích nejvyššího soudu č. 6655, 12154 a 14476 Sb. n. s. bylo dovedeno, že vlastník exekučně prodané věci má v takovém případě nárok na vrácení prospěchu, neboť výtěžek patří vlastníku věci a vymáhající věřitel nemá právního důvodu, aby jej podržel, ježto nedosáhl uspokojení své vykonatelné pohledávky ze jmění svého dlužníka, nýbrž ze jmění cizího, takže vymáhající věřitel musí vlastníku vrátit dosažené plnění dle § 1431 obč. zák. Na tom, zda vymáhající věřitel věděl o tom, že prodaný předmět je vlastnictvím jiného, nezáleží. To by bylo rozhodující jen, kdyby vlastník věci žádal žalobou vrácení věci samé (§ 367 obč. zák.). Odvolací soud opřel své rozhodnutí o právní názor, že se žalobkyně nemůže oprávněně domáhati na žalovanou, aby jí vydala výtěžek, jí rozvrhem přikázaný, poněvadž ta nabyla elektromotoru příklepem v soudní dražbě a nevěděla, že dlužníkovi nepatří (§ 367 obč. zák.). Právní názor ten je však, jak vyloženo, mylný, a ježto tento mylný právní názor byl odvolacímu soudu jediným důvodem pro zamítnutí žaloby, neobstojí ani jeho rozsudek. Odvolací soud, vycházející z vylíčeného nesprávného právního názoru, nepřezkoumal rozsudek prvního soudu se všech hledisek odvoláním uplatněných. Jde však jen o řešení otázek právních, takže je na dovolacím soudě, aby sám přezkoumal i právní vývody, obsažené v odvolání žalované, pokud se s nimi odvolací soud nevypořádal. Výtky, že žalovaná nebyla obohacena, ježto sama ve dražbě koupila elektromotor a zaplatila nejvyšší podání, takže, když jí bylo přikázáno, dostala výtěžek, který sama složila, není odůvodněna; žalovaná tu přezírá, že za složené nejvyšší podání dostala jako vzájemnou hodnotu elektromotor, který jí zůstává, že však přikázáním výtěžku, třebas od ní zaplaceného, dosáhla prospěchu ze jmění cizího a ne ze jmění svého dlužníka. Žalovaná nemá pravdu ani v tom, že by po případě mohla být obohacena o elektromotor a nikoli o částku jí přikázanou a že by žalobkyně mohla žádati nanejvýše vydání motoru. Vždyť by vlastnická žaloba na vydání motoru byla podle § 367 obč. zák. vyloučena, když žalovaná nevěděla, že jde o cizí věc a rovněž i žaloba z obohacení, ježto žalovaná za elektromotor, v dražbě jí prodaný, zaplatila příslušný peníz, takže se její jmění vůbec ani bezdůvodně nerozmnožilo. Obohacení nedostalo se žalované jako vydražitelce, nýbrž proto, že jí byl přikázán výtěžek za vydražený elektromotor. Nebylo ani třeba, aby žalobkyně v žalobě prohlásila, že jest ochotna postoupiti žalované svou pohledávku proti

povinnému W-ovi ve stejné výši, neboť žalovaná firma po případě může podle § 1422 obč. zák. při placení žádati o to, aby placení mělo účinky výkupu pohledávky, a proto také nebude žalovaná ani poškozena, třebaže její pohledávka proti W-ovi zanikla částkou, jež jí byla z dražebního výtěžku přikázána.

Čís. 15862.

Pokud je zproštěn osobního ručení podle § 1319 obč. zák. ten, kdo svěřil provedení díla odborníkům.

(Rozh. ze dne 26. února 1937, Rv I 2948/36.)

Žalovaný jako držitel chmelnice, jejíž konstrukce byla vadná, dal tuto chmelnici opravit a opravu svěřil Josefu V-ovi st. a Adolfu K-ovi. Ti si přizvali na pomoc bez vědomí žalovaného Adolfa S. Josef V. st., Adolf K. i Adolf S. byli pro tyto práce odborníky a několik let se zabývali opravami chmelnice. Také všichni znali chmelnici žalovaného. Žalovaný je před prací ještě zvláště napomenul k opatrnosti a také Josef V. st. Adolfa S., když řekl, že vymění ještě další dva sloupy, upozornil, aby toho nechal, načež S. prohlásil, že se nemůže nic státi, a pokračoval v práci, která skončila jeho smrtelným úrazem. Tvrdíc, že žalovaný jest povinen nahraditi jí podle §§ 1319 a 1327 obč. zák. škodu, vzešlou jí usmrcením jejího manžela, domáhá se pozůstalá vdova po něm na žalovaném zažalované částky. Nižší soudy neuznaly žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaný svěřil opravu chmelnice Josefu V. st. a Adolfu K. S Adolfem S. nebyl vůbec ve smluvním poměru. Osobního zavinění žalovaného podle § 1319 obč. zák. tu není, neboť odpovědnost za péči při provádění díla a za nebezpečí přešla na odborníky, jímž opravu vadného díla svěřil, a nehoda se stala právě při provádění této opravy. Neodpovídají však ani za možné zavinění V. st. a K., neboť to mohlo by nastati jen za předpokladu § 1315 nebo § 1313 a) obč. zák., a těch tu není. Podle § 1315 obč. zák. odpovídá ten, kdo užívá osoby nezdatné k opatření svých věcí, za škodu, kterou tato osoba v této vlastnosti způsobí třetí osobě. Zde však nebyla nezdatnost V. st. a K. žalobkyní ani tvrzena. Podle ustanovení § 1313 a) obč. zák. odpovídá žalovaný jen za zavinění osob, jichž užije k splnění smluvního závazku, jako za své vlastní zavinění. Zavinění V. st. a K. však nebylo se sporu ani tvrzeno, ani prokázáno. Není proto žalovaný odpovědný za škodu ani s hlediska § 1327 obč. zák.